

FROLAND KOMMUNE

Froland skolekontor

Elevenes skolemiljø - Skjerpet aktivitetsplikt - Kap. 9 A i opplæringsloven

Stortinget vedtok nytt regelverk om skolemiljø - [kapittel 9 A i opplæringsloven](#) - som trådte i kraft fra 1. august 2017. Videre har Utdanningsdirektoratet laget et rundskriv (Skolemiljø Udir-3-2017) til dette regelverket, som blant annet gir informasjon om hva skolen skal gjøre hvis en elev ikke har det trygt og godt på skolen og om elever og foreldres mulighet til å melde saken til fylkesmannen.

Alle ansatte

Alle ansatte ved skolen har en aktivitetsplikt etter opplæringsloven § 9 A-4 for å avdekke krenkelser mot elevene. Aktivitetsplikten innebærer at den ansatte plikter å:

1. Følge med
2. Gripe inn
3. Varsle
4. Undersøke
5. Sette inn egnede tiltak

Skolesjefen viser til Utdanningsdirektoratets rundskriv [Skolemiljø Udir-3-2017](#), som er hovedinnholdet i dette kommunale rundskrivet. Utdanningsdirektoratet har utarbeidet gode [nettsider som omhandler skolemiljø](#), mobbing og informasjon om hvilke rettigheter barn, unge og foreldre har. På disse nettsidene er det lagt ut både en [guide til foreldre](#) og en [guide til skolene](#). Nettsidene forklarer hva loven sier, hvordan foreldre kan få hjelp, hvilke rettigheter foreldre og elever har og hva skolen og de ansatte skal gjøre hvis elever blir mobbet eller ikke har det trygt og godt på skolen. Hvis eleven fortsatt ikke har det bra etter at skolen har satt inn tiltak, er det på foreldresidene forklart hvordan foreldre og elev kan gå videre med saken. [Skjema for å melde fra om mobbing til fylkesmannen](#)

På skolesidene er skolens aktivitetsplikt og de fem handlingspliktene (følge med, gripe inn, varsle, undersøke, sette inn tiltak) forklart på en utfyllende og god måte. Det finnes også en egen del om skolens dokumentasjonsplikt samt en [mal til aktivitetsplan](#) i denne skoleguiden. Utdanningsdirektoratets nettsider blir regelmessig oppdatert.

[Froland kommunes beredskapsteam mot mobbing](#) kan kontaktes før eventuell henvendelse til Fylkesmannen. Hvis elever og foreldre opplever at skolen ikke gir hjelp eller finner en god løsning i en mobbesak, kan en kontakte beredskapsteamet.

SKJERPET AKTIVITETSPLIKT

Hvis en ansatt er den som krenker en elev, det vil si mobber, diskriminerer eller trakasserer en elev, er det enda strengere krav til å undersøke saken umiddelbart. [Skjerpet aktivitetsplikt dersom ansatte krenker elever](#)

Kort fortalt sier loven (opplæringsloven § 9 A-5) følgende om skjerpet aktivitetsplikt:

Dersom en ansatt på skolen får kjennskap til eller mistanke om at en annen ansatt krenker en elev, skal rektor straks varsles. Rektor varsler deretter skoleeier, i dette tilfellet skolesjef/rådmann. Dersom det er en i skolens ledelse som krenker en elev, skal den ansatte som får kjennskap til eller mistanke om krenkingen varsle skolesjef/rådmann direkte.

Straks en ansatt får kjennskap til eller mistanke om at en annen ansatt utsetter en elev for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal han/hun varsle rektor.

Å varsle straks betyr at den ansatte ikke kan vente til slutten av skoledagen, men han/hun må varsle rektor umiddelbart. *Alle varsler på alle nivå må skriftliggjøres* slik at dokumentasjonsplikten blir ivaretatt. Rektor er deretter ansvarlig for at aktivitetsplikten er oppfylt ved straks å undersøke, utforme en aktivitetsplan og sette inn egnede tiltak.

Hvis en i ledelsen krenker en elev og den ansatte har varslet direkte til skolesjef/rådmann, må skolesjef/rådmann overta rektors rolle både overfor elev og den ansatte som krenker. Når rektor er varslet om at en ansatt krenker en elev, må saken håndteres raskt og forsvarlig.

Elever har sitt vern og sine rettigheter ivaretatt i opplæringslovens lovverk. Den ansatte har sitt vern og sine rettigheter ivaretatt i arbeidsmiljølovens lovverk. Gjennom undersøkelses- og aktivitetsplikten skal både elevs og ansattes vern og rettigheter overholdes og ivaretas i henhold til disse lovverk.

Elev som blir krenket

1. Rektor varsler skolesjef/rådmann *straks* han/hun selv har blitt varslet. Dette varselet skjer per telefon og loggføres. Etter at rektor er varslet, er rektor ansvarlig for straks å samle informasjon og undersøke slik at fakta klarlegges.
2. Eleven skal uttale seg om situasjonen og beskrive den slik det oppleves, gi uttrykk for meninger, vilje og ønsker. Elevens versjon av saken skal vektlegges, og det er *elevens opplevelse som er avgjørende for om eleven har et trygt og godt skolemiljø*, jf. opplæringsloven § 9 A-2 Retten til eit trygt og godt skolemiljø.
3. Skoleeier i samarbeid med skolen plikter å sette inn egnede tiltak som er tilpasset den konkrete saken og sørge for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.
4. Tiltakene som utarbeides skal inn i en skriftlig aktivitetsplan som viser hvordan skolen vil håndtere saken både overfor eleven og den ansatte.

Ansatt som krenker

1. Rektor varsler skolesjef/rådmann straks han/hun selv har blitt varslet, slik at skoleeier kan bistå i arbeidet med å samle informasjon og undersøke fakta i saken. Varselet skjer per telefon og loggføres. Etter at rektor er varslet, er rektor ansvarlig for straks å samle informasjon og undersøke slik at fakta klarlegges.
2. Den ansattes rett til kontradiksjon og vern ifølge arbeidsrettslige regler og lovverk skal ivaretas. Den ansattes versjon av saken skal vektlegges på lik linje med elevens versjon.
3. Om undersøkelsen viser grunnlag for støtte til påstanden og mistanken om krenkelse av eleven, er dette nå å regne som en personalsak. Skolesjefen/rådmannen ber da om bistand fra jussnettverket i kommunen som overtar saken, slik at det blir gjennomført tiltak og en forsvarlig prosess med hensyn til personalsak og eventuelt politianmeldelse.
4. Om undersøkelsene ikke viser grunnlag for støtte til påstanden og mistanken om krenkelse av eleven, skal saken frafalles og den ansattes belastninger og utfordringer ved påstanden og mistanken minimeres.